
Projekt UNIALL: Accessibility of Higher Education for Students with Special Needs

Číslo projektu: 2015-1-SK01-KA203-008959

Výstup 04: Poradenské a podporné služby pre vysokoškolských študentov na Slovensku

Mgr. Slávka Fülöpová

doc. Ing. arch. Zuzana Čerešňová, PhD.

Slovenská technická univerzita v Bratislave, 2018

Obsah

ÚVOD	3
1 PRIESKUM ZÁUJMU ŠTUDENTOV O PORADENSKÉ SLUŽBY	3
1.1 ŠTRUKTÚRA DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	3
1.2 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	4
1.3 ZHRNUTIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	8
2 PREHĽAD PORADENSKÝCH CENTIER NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH NA SLOVENSKU	8
2.1 UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE	8
2.2 TECHNICKÁ UNIVERZITA V KOŠICIACH (TUKE)	9
2.3 KATOLÍCKA UNIVERZITA (KU) V RUŽOMBERKU.....	10
2.4 UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA (UKF) V NITRE	11
2.5 UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA (UCM) V TRNAVE.....	12
2.6 TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE	13
2.7 ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE	14
2.8 SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE.....	15
2.9 UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH.....	16
2.10 EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE	17
2.11 VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS	18
3 ZHRNUTIE	18

Úvod

Prieskum poradenských a podporných služieb pre vysokoškolských študentov na Slovensku bol realizovaný v rámci intelektuálneho výstupu 04 projektu UNIALL “Accessibility of Higher Education for Students with Special Needs“ (číslo projektu: 2015-1-SK01-KA203-008959) programu Erasmus+, KA2 – Strategické partnerstvá vo vysokoškolskom vzdelávaní. Jeden z cieľov tohto výstupu je zlepšenie podporných služieb vo vysokoškolskom vzdelávaní, preto sme sa zamerali na mapovanie záujmu študentov o poradenské a podporné služby, ako aj na zistenie aktuálneho stavu poskytovaných poradenských služieb na vysokých školách na Slovensku. Prieskum pozostával z dvoch častí:

1. dotazníkový prieskum záujmu študentov o poradenské služby na vysokej škole,
2. prieskum existujúcich poradenských a podporných centier na vysokých školách.

1 Prieskum záujmu študentov o poradenské služby

V súlade s cieľom projektu UNIALL vytvoriť inkluzívne vysokoškolské prostredie sme prostredníctvom dotazníka zverejneného v akademickom informačnom systéme Slovenskej technickej univerzity (STU) oslovili všetkých študentov STU, nielen registrovaných študentov so špecifickými potrebami. Mnohí študenti, predovšetkým v prvých ročníkoch, majú problémy s adaptáciou na vysokoškolské štúdium alebo nové prostredie, preto sme sa zamerali na oblasť poskytovania poradenských služieb pre všetkých študentov.

1.1 Štruktúra dotazníkového prieskumu

V snahe osloviť čo najväčší počet študentov vytvorili sme jednoduchú štruktúru dotazníka zameraného na identifikáciu typov poradenských služieb, ktoré sú pre študentov kľúčové pre úspešné štúdium na vysokej škole.

Dotazník bol zložený z týchto otázok:

1. Mám záujem o to, aby vysoká škola poskytovala poradenské služby v oblasti:
  - problémov v štúdiu,
  - problémov v rodine,
  - kariéra,
  - psychických problémov,
  - mediácia pri riešení konfliktov,
  - adaptácia na vysokoškolské prostredie.
2. Aké iné poradenské služby, by vysoká škola mala poskytovať?

Podrobnejšie rozpíšte typy požadovaných poradenských služieb.

1.2 Výsledky dotazníkového prieskumu

Dotazník vyplnilo celkovo **1387** respondentov (študentov) z celej STU. Dotazník bol dostupný na akademickom informačnom systéme všetkým študentom STU počas jedného mesiaca, v období od 1. februára 2018 do 28. februára 2018.

Na otázky týkajúce sa potreby poskytovania služieb poradenského centra v oblasti psychologického/podporného poradenstva odpovedalo kladne **520** respondentov.

O kariérne poradenstvo by malo záujem **840** respondentov, z ktorých však v otázke, aké iné poradenské služby by mala škola ešte poskytovať vyjadrili **34** respondenti záujem aj o psychologické/podporné poradenstvo.

Celkovo o služby psychologického/podporného poradenského centra by malo záujem **554** respondentov, čo tvorí **40,73%** vzorky študentov zapojených do prieskumu.

Tabuľka: Zhodnotenie výsledkov prieskumu záujmu študentov STU o poradenské služby

Oblasť poradenstva	Záujem študentov o poradenstvo		
	Počet študentov	% respondentov otázky	% respondentov prieskumu
Problémy v štúdiu a rodine	182	13,38 %	13,12 %
Kariéra	840	61,76 %	60,56 %
Psychické problémy	185	13,60 %	13,34 %
Mediácia pri riešení konfliktov	50	3,68 %	3,60 %
Adaptácia na školské prostredie	103	7,57 %	7,43 %

V druhej otázke mali respondenti možnosť vyjadriť sa aké iné služby by preferovali v oblasti poradenstva. Z odpovedí respondentov vyplynulo, že študenti majú vážne problémy počas štúdia na vysokej škole, najmä v súvislosti s efektívnym spôsobom učenia sa, psychickými problémami a adaptáciou na vysokoškolské prostredie. Vysoká škola je pre nich náročná z hľadiska požiadaviek na ich výkonnosť, ale aj z hľadiska časového plánovania študijných úloh a aktivít. Uvedené problémy dokumentujú niektoré výroky študentov:

- *„Určite by bolo vhodné mať špeciálnu osobu na riešenie problémov v štúdiu. Avšak v poslednej dobe som si všimla, že mnoho ľudí nezvláda štúdium hlavne psychicky, často vyhoria a nevedia ďalej pracovať. Sme na technickej škole, ktorá je dosť náročná, avšak má široké uplatnenie, ľudia by preto radi túto školu dokončili, avšak pre niektorých je to veľmi náročné a určite by im nejaká pomoc pomohla.“*

Študenti majú pocit, že sa musia naučiť tzv. „rýchločítanie“, aby vyhovelí požiadavkám vysokej školy. Častým problémom je, že nevedia ako si majú zorganizovať čas, najmä ako zvládnuť množstvo úloh za adekvátny čas. Viacerí študenti sa vyjadrili, že tento problém

v štúdiu degraduje ich osobnosť. Študenti sa vyjadrili, že potrebujú **poradenské služby najmä v psychickej oblasti:**

- „*Poradenské služby v oblasti duševného a psychického zdravia, keďže táto škola ma NEGATÍVNY VPLYV na duševné zdravie úbožiacov čo sa tu prihlásili.*“
- „*Hlavne v ťažkých časoch kariérou motivovať študentov. Na takej náročnej škole ako máme by sa určite zišiel aj psychológ, pretože čím je človek viac inteligentný tým častejšie sa stáva, že má psychické problémy, ktoré ho brzdia pred tým čo by mohol dokázať. A takých mladých ľudí je u nás nespočetne. Hlavne veľa ľuďom chýba sebavedomie.*“

Z dotazníka sme sa ďalej dozvedeli, že u študentov sa objavuje tzv. prokrastinácia – chorobné odkladanie, či odsúvanie úloh a povinností na neskôr. Ide o problém najmä vysokoškolákov, ktorí nie sú vonkajším prostredím nútení organizovať si svoj čas. Takýto človek má vo zvyku tráviť čas nepodstatnými činnosťami, ako sú napríklad surfovanie po internete, pričom dôležité úlohy odkladá na neskôr (Wikipédia)¹. V súvislosti s týmto problémom študenti potrebujú pomôcť s časovým manažmentom.

Respondenti sa taktiež vyjadrili, že by na škole uvítali konkrétnu osobu, ktorá by bola ochotná im poskytovať pomoc s tým ako zvládať stres, pomôcť študentom prvého ročníka adaptovať sa na nové prostredie, a ako riešiť problémy v štúdiu a problémy s vyučujúcimi.

- „*Priebeh štúdiom. Študenti zo SŠ, ktorí sem nastúpia, často ani len netušia ako vlastne štúdium na VŠ prebieha, a aj keď je im to jemne naznačené na cvičeniach/prednáškach, je to pre nich všetko veľmi nové a nestihnú spracovať toľko informácií naraz. Takže minimálne nejaká jedna prednáška alebo niečo na ten štýl, ako to tu vlastne celé funguje, na koho sa obrátiť keď je treba pomoc s tým a s tým.*“

---

¹ <https://sk.wikipedia.org/wiki/Prokrastin%C3%A1cia>

- *„Poradenstvo pre záujemcov o štúdium na FA STU - vyčleniť kontaktnú osobu, ktorá bude ochotná poskytovať potrebné informácie ohľadne štúdiá na fakulte. Najmä takú ktorá bude odpovedať na emaily! Pretože ešte ako potenciálny záujemca o štúdium som nedostal ani jednu odpoveď z FA na emaily, v ktorých som sa dotazoval ohľadom elementárnych otázok o štúdiu.“*
- *„Myslím si, že by sa mala škola venovať hlavne prvákom, ktorí nastúpia na vysokú školu, pre mnohých to môže byť taká zmena, ktorú nezvládnu. Na druhej strane končiaci študenti, ktorým môže pomôcť s tým ako sa čo najrýchlejšie a najlepšie uplatniť na trhu práce“.*
- *„Myslím si, že najdôležitejšie by boli tie služby pre adaptáciu na školské prostredie. Určite by som uvítal, aby bol pre každý ročník, resp. odbor, niekto, kto by nám vedel poradiť ohľadom štúdiá, čo sa týka pomôcok, nauky, nevyhnutných vecí, študijných materiálov a pod. Veľa študentov (povedal by som, že skoro všetci) má s tým problém, no nie je tu nik, kto by nás o väčšine, resp. aspoň o základných potrebách na predmety informoval. Hlavne čo sa týka študijných pomôcok, literatúry a pod.“*

Veľký počet respondentov (840 študentov), vyjadrilo záujem o **kariérne poradenstvo**. S touto problematikou sa im spája neistota z budúcnosti, a mnohokrát strata účelu študovať.

- *„Mali by ste si ako STU urobiť svoju vlastnú "Kariérnu cestu" ako Profesia Days v Inchebe, ak to už nerealizujete... malo by to byť "ušíť" na mieru všetkých študentov STU a nech sa to realizuje v školských priestoroch... Predpokladám, že záujem bude veľký. Dám vám ešte radu, mali by ste zriadiť Centrum služieb študentom, ktoré by poskytovalo vhodné poradenské služby pre študentov. Bolo by fajn, ak by ste si urobili spoluprácu s univerzitným študentským parlamentom alebo študentskou časťou akademického senátu - myslím tým študenti študentom. Stačí na to vyčleniť jednu miestnosť, nech sa vybavenie zasponzoruje od sponzorov a budú tam sedieť parlamentáci“.*

- *„Lepšie prepojenie s praxou, viac prednášok z praxe a o možnostiach praxe pre študentov počas štúdia, kludne aj neplatené stáže“.*
- *„Poradenstvo ako a kde sa uplatníť. A najlepšie by mala škola poskytovať a vyhľadávať kvalitné pracovné miesta.“*

1.3 Zhrnutie dotazníkového prieskumu

Výsledky dotazníkového prieskumu ukázali, že študenti (60,56 % z celkového počtu respondentov) majú najväčší záujem o poradenstvo v oblasti ich budúceho pracovného uplatnenia a budovania kariéry. Pomerne veľký záujem majú študenti (40,73% z celkového počtu respondentov) o poskytovanie psychologického poradenstva, najmä v súvislosti s problémami pri štúdiu a adaptácii na VŠ prostredie, pomoc pri zvládaní stresu a časovom manažmente.

Z výsledkov dotazníkového prieskumu realizovaného na STU vyplýva, že poskytovanie poradenských služieb vysokoškolským študentom má veľké opodstatnenie, pretože tieto služby môžu mať priaznivý dopad na študentov a ich štúdium, čím sa zvýši počet študentov, ktorí úspešne zvládnu vysokoškolské štúdium.

2 Prehľad poradenských centier na vysokých školách na Slovensku

2.1 Univerzita Komenského v Bratislave

Prvé centrum na podporu vysokoškolských študentov so špecifickými potrebami (ŠP) vzniklo na Slovensku v roku 1993 so zameraním na študentov so zrakovým postihnutím v rámci Univerzity Komenského (UK) v Bratislave. V súčasnosti pôsobí pod názvom **Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami** (<http://cezap.sk/>) a je lokalizované na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave - Mlynskej doline. Centrum zameriava svoje aktivity predovšetkým na informačné, poradenské a konzultačné služby pre študentov so ŠP. Študentom so ŠP poskytuje akademickú

podporu počas štúdia, technickú podporu, vzdelávacie a tréningové činnosti. Centrum zároveň plní podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách (§ 100, ods. 8) funkciu **koordinačného a vzdelávacieho centra s celoštátnou pôsobnosťou**; predovšetkým organizuje semináre a školenia pre univerzitných a fakultných koordinátorov pre študentov so špecifickými potrebami, ktorí pôsobia na slovenských vysokých školách. Vzdelávacia a tréningová činnosť centra je zameraná najmä na:

- prácu s asistenčnými technológiami,
- prístupnosť odborných dokumentov/študijných materiálov a webových stránok,
- vplyv zdravotného postihnutia na štúdium,
- zabezpečenie vzdelávania koordinátorov a členov akademickej obce,
- prípravu informačných, metodických a študijných materiálov.

2.2 Technická univerzita v Košiciach (TUKE)

Ďalšie centrum zamerané na podporu študentov so ŠP, ktoré podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách (§ 100, ods. 8) plní funkciu metodického a koordinačného centra s celoštátnou pôsobnosťou na Slovensku, je **Bezbariérové centrum** (<http://accesscentre.tuke.sk/>) zriadené na Technickej univerzite v Košiciach (TUKE). Bezbariérové centrum TUKE vzniklo v roku 2000 a medzi jeho hlavné činnosti patrí poskytovanie informačných a poradenských služieb pre uchádzačov, študentov, vysokoškolských učiteľov a ostatných zamestnancov TUKE v oblasti špecifických potrieb študentov, koordinácia a administrácia podporných služieb, metodická činnosť a podpora, organizácia vzdelávacích kurzov a riešenie individuálnych študijných záležitosti študentov so špecifickými potrebami.

Na Technickej univerzite v Košiciach je zriadené aj **Centrum protidrogových a poradenských služieb CPPS** (<http://web.tuke.sk/cpps/>) - tzv. „protidrogové centrum“ - ktoré vzniklo v roku 2008. TUKE sa pripísala do zoznamu malého počtu vysokých škôl (ako prvá na Slovensku bola Ekonomická univerzita v Bratislave), ktoré reflektovali celospoločenskú požiadavku vlády z roku 1995 (Národný program boja proti drogám), a tiež správne pochopili význam preventívnej práce v oblasti boja proti drogám.

Na základe celosvetových trendov a potrieb súčasného vysokého školstva zriadila Technická univerzita v Košiciach **Študentské informačné a poradenské centrum – iCube** (<http://web.tuke.sk/sipc/obsah/1/7>), ktoré poskytuje uchádzačom, študentom, absolventom a zamestnancom univerzity komplexný servis služieb prostredníctvom odborníkov v danej oblasti, v rámci ktorých zabezpečuje:

- finančné poradenstvo,
- právne poradenstvo,
- poradenstvo pre študentov so zdravotným postihnutím,
- psychologické poradenstvo.

2.3 Katolícka univerzita (KU) v Ružomberku

Katolícka univerzita (KU) v Ružomberku zriadila **Poradenské centrum KU** (<http://www.ku.sk/index.php/sluzby-studentom/poradske-centrum>) v akademickom roku 2011/2012. Poradenské centrum KU je situované v novej budove Univerzitnej knižnice KU v Ružomberku. Poradenské centrum KU poskytuje študentom a absolventom KU komplexné poradenstvo, pomoc a podporu v rôznych životných situáciách. Poradenské centrum KU ponúka kariérne poradenstvo, psychologické poradenstvo, zabezpečuje a sprostredkúva sociálne i právne poradenstvo. Poradenské centrum KU je zároveň podporným pracoviskom pre študentov so špecifickými potrebami a pre študentov - rodičov s deťmi. Súčasťou služieb je aj SOS linka psychologickéj pomoci.

Poradenské centrum KU ponúka pre študentov so ŠP najmä:

- podporný program počas celej dĺžky štúdia,
- špeciálnu študovňu vybavenú mnohými asistenčnými technológiami,
- poskytovanie poradenstva a spolupráca s odborníkmi (psychológ, kňaz, kariérna poradkyňa) pri riešení problémov súvisiacich so štúdiom a pobytom na KU,
- osobitný podporný program pre študentov s poruchami zraku a pre nevidiacich študentov: podpora pri nácviku orientácie, samostatného a bezpečného pohybu

v priestoroch KU, podpora pri získaní zodpovedajúceho ubytovania, asistencia pri príprave stravy a horúcich nápojov v centre, podpora pri zabezpečovaní základnej študijnej literatúry, podkladov z prednášok a zadaní z cvičení, podpora pri zabezpečovaní študijných materiálov v prístupnej forme, sprístupňovanie informácií, zasielanie informácií o aktuálnom dianí na KU mailom

- osobitný podporný program pre študentov s telesným a viacnásobným postihnutím: podpora pri získaní zodpovedajúceho ubytovania, poskytovanie lôžka a priestorov v Poradenskom centre na polohovanie a oddych, asistencia pri príprave stravy a horúcich nápojov v centre, podpora pri zabezpečovaní študijnej literatúry, podkladov z prednášok a zadaní z cvičení,
- pri akútnom zhoršení zdravotného stavu či pri vzniku novej špecifickej potreby v priebehu štúdia flexibilné zariadenie všetkých potrebných vecí v oblasti štúdia a pobytu na KU.

2.4 Univerzita Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre

Univerzita Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre otvorila vo februári 2018 **Poradenské a servisné centrum UKF - PaSC** (<https://www.ukf.sk/sluzby-studentom/pasc>), ktoré poskytuje centralizovaný systém podporných služieb všetkým uchádzačom a študentom UKF, vrátane študentov so špecifickými potrebami. Poradenské a servisné centrum UKF je situované v zrekonštruovaných priestoroch Študentského domova Zobor a ponúka poradenské, ale aj servisné služby, ktoré si náročnosť a špecifikum vysokoškolského štúdia vyžaduje. V rámci servisnej činnosti poskytuje centrum spoločenské priestory, technicko-materiálnu a tútorskú pomoc pre jednotlivé združenia študentov UKF v Nitre pri organizovaní univerzitných podujatí a projektov. Centrum zabezpečuje aj informačný servis pre študentov ohľadom ubytovania, práce, brigád, dobrovoľníckych a sociálnych činností, kultúrno-spoločenských, športových a iných podujatí realizovaných na jednotlivých pracoviskách univerzity.

Poradenská činnosť centra je zameraná na poskytovanie rôznych typov poradenstva:

- duchovné poradenstvo,

- finančné poradenstvo,
- kariérne poradenstvo,
- psychologické poradenstvo,
- poradenstvo a podpora pre študentov so špecifickými vzdelávacími potrebami,
- poradenstvo zamerané na zdravie,
- právne poradenstvo,
- sociálne poradenstvo.

2.5 Univerzita sv. Cyrila a Metoda (UCM) v Trnave

Na Univerzite sv. Cyrila a Metoda (UCM) v Trnave pôsobí **Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami** (<http://www.ucm.sk/sk/centrum-podpory-studentov-so-specifikymi-potrebami/>), ktoré poskytuje pomoc a podporu študentom všetkých fakúlt a inštitútu UCM v týchto oblastiach:

- psychologické poradenstvo,
- sociálne poradenstvo,
- podpora študentov so špecifickými potrebami.

V oblasti **podporných služieb** pre študentov so ŠP vykonáva centrum najmä túto agendu:

- zabezpečuje, aby študijné odbory akreditované na UCM boli v čo najväčšej miere prístupné aj študentom so zdravotným postihnutím, zdravotne oslabeným a študentom so špecifickými poruchami učenia;
- zabezpečuje informovanosť o podmienkach štúdia uchádzačom so špecifickými potrebami, koordinuje služby a pomoc týmto študentom na univerzite (napr. asistencia pri štúdiu);
- poskytuje poradenstvo a aktívne presadzuje riešenia individuálnych študijných záležitostí zdravotne postihnutých študentov;
- zabezpečuje a koordinuje projekty súvisiace s podporou študentov so špeciálnymi potrebami;

- spolupracuje s obdobnými pracoviskami na iných vysokých školách a s organizáciami ľudí s postihnutím;
- vyjadruje sa k stavebným úpravám ubytovacích a stravovacích zariadení, k zariadeniu izieb pre študentov s postihnutím, k zabezpečeniu špeciálnych stravovacích a iných služieb.

2.6 Trnavská univerzita v Trnave

Trnavská univerzita v Trnave zriadila **Centrum podpory študentom** (<https://www.truni.sk/centrum-podpory-studentov>), ktorého cieľom je pomoc a podpora študentov všetkých fakúlt Trnavskej univerzity v Trnave. Centrum poskytuje poradenstvo a aktivity v týchto oblastiach:

- psychologické poradenstvo,
- podpora študentov so špecifickými potrebami,
- právne poradenstvo,
- športové aktivity,
- kariérne poradenstvo.

V oblasti **podporných služieb** pre študentov so špecifickými potrebami poskytuje najmä nasledujúce aktivity:

- zabezpečenie informovanosti a poradenstva pre študentov so špecifickými potrebami,
- vytváranie vhodných podmienok pre využívanie služieb všetkých súčastí Centra podpory študentov (psychologické a právne poradenstvo, športové aktivity),
- vzdelávanie učiteľov, zamestnancov a študentov Trnavskej univerzity s cieľom získania správneho prístupu k študentov so špecifickými potrebami,
- spolupráca so študijnými oddeleniami fakúlt v súvislosti s prijímacím konaním pre študentov so špecifickými potrebami,
- zabezpečenie kompenzačných a asistenčných pomôcok (napr. čítacie lupy, prístroje na zosilnenie zvuku pre osoby so sluchovým postihnutím a pod.).

2.7 Žilinská univerzita v Žiline

Žilinská univerzita v Žiline vytvorila **Špeciálne pracovisko pre študentov so ŠP** (<https://www.uniza.sk/images/pdf/specificke-potreby/Pracovisko-pre-SSP.pdf>), ktoré sa nachádza priamo v Univerzitnej knižnici Žilinskej univerzity. Pracovisko pre študentov so ŠP je rozdelené na študijnú a oddychovú zónu. Študenti so ŠP v rámci podporných služieb môžu využiť čiastočný bezbariérový prístup k študijným materiálom, možnosť výpožičky elektronickej čítačky kníh, zapožičanie literatúry prednostne na predĺžený čas a taktiež aj bezplatné zhotovenie kópii študijných textov.

Žilinská univerzita taktiež zriadila **Centrum psychologickéj podpory** (<https://www.uniza.sk/index.php/studenti/prakticke-informacie/centrum-psychologickej-podpory>), v rámci ktorého poskytuje tieto služby:

1. Poradenstvo prvého kontaktu - odborný poradca prvého kontaktu:

- zaisťovanie procesu kontaktnej práce - vedenie prvotného rozhovoru so záujemcom o podporu,
- identifikácia individuálnych potrieb klienta a následné prispôbenie poradenských a podporných služieb zisteným potrebám,
- základné poradenstvo ohľadom sociálnej a finančnej situácie klienta,
- podpora študentov zo znevýhodneného rodinného prostredia,
- nasmerovanie na odborné psychologické poradenstvo „tvárou v tvár“,
- nasmerovanie na ďalšie inštitúcie v závislosti od konkrétnej nepriaznivej sociálnej situácie.

2. Odborné psychologické poradenstvo „tvárou v tvár“ (tím psychológov):

- partnerské a rodinné problémy,
- problémy v komunikácii,
- problémy študijného charakteru,
- pomoc pri identifikácii kariérneho ukotvenia,
- krízová intervencia,
- emocionálne problémy,

- osobné problémy,
- zvládanie psychickej záťaže a stresu,
- iné, o ktoré je medzi študentmi záujem (napr. rozvoj osobnostného rastu, psychohygiena...).

2.8 Slovenská technická univerzita v Bratislave

Poradenské centrum STU (https://www.stuba.sk/sk/studentov/studenti-a-uchadzaci-so-specifickymi-potrebami/poradske-centrum-stu.html?page_id=12109) bolo zriadené v apríli 2018 a ponúka najmä poradenstvo a podporné služby pre študentov so špecifickými potrebami (ŠP). Služby Poradenského centra STU môžu využívať aj všetci uchádzači o štúdium na STU, ako aj vysokoškolskí pedagógovia a ostatní zamestnanci STU v súvislosti so špecifickými potrebami študentov a uchádzačov. Poslaním Poradenského centra STU je vytváranie prístupného akademického prostredia a spoluvytváranie adekvátnych podmienok pre podporu vzdelávania každého študenta STU, založeného na ľudskosti a zodpovednosti. Poradenské centrum STU poskytuje služby a pomáha riešiť najmä tieto oblasti:

- poradenstvo a podpora pre študentov so špecifickými potrebami,
- problémy v komunikácii v súvislosti so štúdiom,
- problémy študijného charakteru,
- pomoc pri identifikácii kariérneho ukotvenia,
- efektívne zvládanie študijných povinností,
- problémy s návykovými látkami,
- iné, o ktoré je medzi študentmi záujem (napr. rozvoj osobnostného rastu, time manažment).

Poradenské centrum STU poskytuje pre študentov so ŠP aj nasledovné služby:

- zabezpečovanie a koordinovanie študijnej, technickej a materiálnej podpory, vrátane študijných materiálov v prístupnej alternatívnej forme, asistenčných pomôcok a technológií,
- kopírovanie a skenovanie študijných materiálov,

- tlač reliéfnych obrázkov, schém a grafov v čierno-bielom prevedení (Zyfuse).

Na Fakulte architektúry STU v Bratislave je od roku 2008 zriadené **Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania** (Centre of Design for All – CEDA) (https://www.fa.stuba.sk/sk/pracoviska/ceda-vyskumne-a-skoliace-centrum-bezbarieroveho-navrhovania/o-centre.html?page_id=3097), ktoré sa zameriava aj na tvorbu inkluzívneho vysokoškolského prostredia. CEDA poskytuje poradenstvo v oblasti bezbariérovej – univerzálnej prístupnosti architektonického prostredia vysokých škôl na Slovensku, najmä vykonávanie hodnotenia prístupnosti (audity bezbariérovosti prostredia) vysokoškolských budov a areálov.

2.9 Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Univerzitné poradenské centrum (<https://www.upjs.sk/pracoviska/unipoc/>) Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, v skrátrenom tvare „**UNIPOC**“, je špecializovaným pracoviskom UPJŠ pre poskytovanie poradenstva študentom UPJŠ. Pracovníci centra pomáhajú študentom so zorientovaním sa v určitej problematike, riešením problémov a prekonávaním ťažkostí, s ktorými sa stretávajú v osobnom alebo študijnom živote. UNIPOC poskytuje poradenstvo:

- psychologické,
- kariérové,
- sociálne,
- právne.

V rámci poradenstva UNIPOC poskytuje aj služby prostredníctvom **e-poradne**, pomocou ktorej poskytujú poradenstvo aj študentom so špecifickými potrebami. Študentom so špecifickými potrebami sú k dispozícii tieto **podporné služby**:

- **Poradenstvo:** psychologické, sociálne, právne, kariérové - [e-poradňa](#)
- **Technická podpora (špeciálne prístroje a pomôcky):** elektronická čítacia lupa s hlasovým výstupom, skenovacie pero, počítačová zostava s dotykovým

monitorom, nainštalovaným programom NVDA (aplikácia pre hlasové čítanie textu z obrazovky pre nevidiacich študentov), s ergonomickou myšou, klávesnicou upravenou pre slabozrakých študentov a opierkami na ruky.

- **IT poradenstvo:** asistencia a podpora pri využívaní IT zdrojov, poradenstvo pre nastavenie AiS pre slabozrakých študentov, nastavenia PC pre slabozrakých študentov.
- **Knižničné a výpožičné služby:** dlhšia výpožičná doba, kopírovacie a skenovacie služby, samoobslužný kvalitný knižničný skener, E-študovňa: fond najžiadanejšej literatúry v elektronickej podobe.
- **Erasmus +:** možnosť uchádzať sa o grant, ktorý slúži na pokrytie výdavkov súvisiacich so špeciálnymi potrebami počas realizácie mobility v zahraničí.

2.10 Ekonomická univerzita v Bratislave

Na Ekonomickej univerzite (EU) v Bratislave pôsobia dve poradenské centrá pre študentov:

- **Kariérne centrum** (<http://old.euba.sk/pracoviska/karierne-centrum>) pomáha študentom v hľadaní, príprave a sprostredkovaní ich budúcej kariéry (pracovné ponuky, brigády, stáže, absolventské programy) a firmám pomáha nájsť šikovných a vhodných absolventov Ekonomickej univerzity.
- **Centrum protidrogových a poradenských služieb** (CPaPS na EU) (<https://euba.sk/student/informacie-pre-studentov/centrum-protidrogovych-a-poradenskych-sluzieb>) poskytuje preventívno-výchovné, poradenské a odbornoservisné služby v oblasti prevencie drogových a iných závislostí pre študentov všetkých fakúlt Ekonomickej univerzity v Bratislave. Sídlo CPaPS na EU je v budove Národohospodárskej fakulty na Katedre pedagogiky. V rámci CPaPS na EU pôsobí aj **psychologická poradňa pre študentov**.

2.11 Vysoká škola Danubius

Vysoká škola Danubius so sídlom v Sládkovičove je súkromnou vysokou školou, ktorá zriadila vo svojich priestoroch **Podporné centrum pre študentov so špecifickými potrebami - PCŠSP** (<https://www.vsdanubius.sk/Dokumenty/Statut-podporneho-centra-pre-studentov-so-specifikymi-potrebami>). Podporné centrum poskytuje študentom so špecifickými potrebami v edukačnom procese komplexné odborné, poradenské, technické služby a podieľa sa na zabezpečovaní terapeutických služieb.

Medzi základné služby, ktoré poskytuje PCŠSP patrí najmä:

- spolupráca s osobným asistentom študenta v oblasti mobility a komunikácie,
- adaptácia študijných materiálov (skenovanie, prevod textu na audiovizuálne nosiče, kopírovanie dokumentov, zväčšovanie textu a pod.),
- zapožičiavanie publikácií z knižničného fondu VŠD a fakúlt na predĺžený čas,
- prednostné ubytovanie študentov so špecifickými potrebami na ich požiadanie vo vhodnej lokalite,
- zabezpečenie bezbariérového prístupu k stravovaniu,
- zabezpečenie vyhradených parkovacích miest,
- konzultačné a špecializované poradenské služby, metodická a materiálno-technická pomoc v edukačnom procese,
- koordinácia vzdelávacej činnosti pre pedagogických a nepedagogických pracovníkov VŠD aj v oblasti komunikácie so študentmi so špecifickými potrebami,
- poskytovanie poradenstva o možnostiach získania finančnej podpory pre študentov so špecifickými potrebami.

3 Zhrnutie

V súčasnosti fungujú poradenské a podporné centrá na 10-tich verejných vysokých školách na Slovensku (z celkového počtu 20 verejných VŠ), pričom na niektorých vysokých školách pôsobia aj viaceré špecializované centrá (napr. podporné centrá pre študentov so špecifickými potrebami, psychologické poradne, protidrogové centrá

a podobne). Niektoré poradenské a podporné centrá poskytujú centralizované služby a poradenstvo vo viacerých oblastiach (napr. psychologické, kariérne, právne, sociálne, duchovné, podporné pre študentov so ŠP). Poradenské služby sú poskytované nielen študentom so špecifickými potrebami, ale aj ďalším študentom, uchádzačom a zamestnancom vysokých škôl. Z celkového prehľadu poradenských centier vyplýva, že ich zriaďovanie je žiadané nielen zo strany študentov, ale aj zo strany samotných pedagógov. Poradenské centrá majú priaznivý dopad na študentov, pričom samotné vysoké školy si tak môžu udržať stabilnejší počet študentov, ktorý momentálne z roka na rok klesá.

Vysoké školy by mali poskytovať poradenské služby všetkým uchádzačom a študentom, čo vyplýva priamo zo Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách (čl. 1, §2, ods. 17), v ktorom je uvedené: *„Každá vysoká škola poskytuje uchádzačom o štúdium, študentom a ďalším osobám informačné a poradenské služby súvisiace so štúdiom a s možnosťou uplatnenia absolventov študijných programov v praxi.“* Uvedený zákon ďalej uvádza (§70, ods. 1, písm. j), že študent má právo: *„na informačné a poradenské služby súvisiace so štúdiom a s možnosťou uplatnenia absolventov študijných programov v praxi“*.

Z realizovaného prieskumu vyplynulo, že poradenské a podporné centrá by mali poskytovať komplexné poradenské služby, nielen podporné služby pre študentov so špecifickými potrebami, ale pozornosť by mala byť taktiež venovaná všetkým študentom, ktorí majú problémy súvisiace so štúdiom, predovšetkým pomoc pri zvládaní efektívneho učenia a adaptácii na vysokoškolské prostredie. Prieskum poukázal aj na veľký záujem študentov o kariérne a psychologické poradenstvo, ktoré by malo byť poskytované na všetkých vysokých školách, čo by zároveň výrazne pomohlo k zvýšeniu počtu študentov, ktorí úspešne ukončia vysokoškolské štúdium.